

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
PRZEDMIOTY PRZYRODNICZE
/BIOLOGIA, CHEMIA, FIZYKA, GEOGRAFIA/

Zasady ogólne

1. Każdy uczeń powinien posiadać co najmniej trzy oceny cząstkowe, które stanowią będą podstawę wystawienia oceny śródrocznej/ rocznej.
2. Ocenie podlegać będą wiadomości i umiejętności uczniów w zakresie podstaw programowych określonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej z poszczególnych przedmiotów na danym etapie kształcenia.
3. Na początku każdego roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów oraz w czasie zebrania także rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach oceniania.
4. Obszary aktywności uczniów podlegające ocenie stanowią:
 - a) odpowiedzi ustne;
 - b) kartkówki, sprawdziany;
 - c) praca w grupie;
 - d) aktywność na lekcji;
 - e) prace domowe;
 - f) referaty pisemne/prezentacje multimedialne/karty pracy;
 - g) prowadzenie zeszytu przedmiotowego;
 - h) prace nadobowiązkowe o podwyższonym stopniu trudności (modele przestrzenne/techniczne rozwiązania praktyczne/ obserwacje badawcze/działania laboratoryjne, udział w konkursach i olimpiadach, samodzielnie przygotowany pokaz/doświadczenie/ eksperyment naukowy ukazujący cel przedsięwzięcia, jego przebieg, obserwacje i wnioski);
5. Przy ocenianiu uwzględnia się możliwości intelektualne ucznia, wkład pracy, zaangażowanie oraz zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach
6. Zapis w dzienniku powinien pozwolić wychowawcy na rzetelne poinformowanie rodziców w zakresie jakich umiejętności uczeń został oceniony. Rubryki w dzienniki powinny być oznaczone w czytelny sposób ukazujący formę aktywności uczenia z wyszczególnieniem prac kontrolnych, odpowiedzi ustnych, prac domowych, aktywności na lekcji itp.

Wymogi i kryteria oceniania

1. **Ocena śródroczna/ roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych** otrzymanych podczas semestru, ale nie może być wystawiona sprzecznie z nimi.
2. **Ocena śródroczna/ roczna jest średnią ważoną uwzględniającą poniższe wagi ocen:**

Waga = 3	Waga = 2	Waga = 1
sprawdzian	kartkówka odpowiedź	praca domowa aktywność praca dodatkowa

3. O ostatecznej wadze oceny decyduje nauczyciel w zależności od stopnia trudności zadania i informuje o tym ucznia przed daną formą sprawdzania osiągnięć.
4. Uczeń zobowiązany jest uzyskać oceny cząstkowe z prac pisemnych ze wszystkich zrealizowanych treści programowych; Brak rozliczenia materiału choćby z jednego działu skutkuje obniżeniem oceny śródrocznej lub rocznej.
5. Podczas wystawiania oceny rocznej nauczyciel uwzględnia także śródroczne osiągnięcia ucznia.
6. Narzędzia oceny umiejętności ucznia:
 - a) **wypowiedzi ustne:**
 - ✓ wypowiedź w toku lekcji lub odpowiedź dotycząca bieżącego działu materiału wraz z zagadnieniami skorelowanymi z poprzednimi rozdziałami;
 - ✓ analiza i rozwiązywanie zadań problemowych;
 - ✓ trafne spostrzeżenia lub obserwacje będące wynikiem własnej analizy i interpretacji danych i faktów uzyskanych drogą obserwacji bezpośredniej, dedukcji/indukcji itp.
 - b) **wypowiedzi pisemne:**
 - ✓ krótkie, około 15 minutowe kartkówki obejmujące swoim zakresem 1-3 jednostki lekcyjne;
 - ✓ dłuższe prace kontrolne - sprawdziany wiadomości obejmujące szerszy zakres materiału, zazwyczaj kończący pewien obszar kształcenia;

- ✓ uczeń powinien posiadać przynajmniej jedną ocenę ze sprawdzianu zawierającego jasno sformułowane polecenia opatrzone szczegółową punktacją za każde zadanie. Suma punktów za poszczególne zadania stanowi wypadkowy wynik punktowy przeliczany na skalę procentową na podstawie której dokonuje się wystawienia oceny końcowej według następującego przelicznika:
 - < 40 % punktów – niedostateczny
 - 40% - 50% punktów – dopuszczający
 - 51% - 74% punktów – dostateczny
 - 75% - 89% punktów – dobry
 - 90% - 97% punktów – bardzo dobry
 - 98% - 100% punktów – celujący (nie dotyczy krótkich form pisemnych, w tym kartkówek) ;
 - ✓ w szczególnych sytuacjach sprawdzian może być opatrzony recenzją uzasadniającą ocenę i wskazówki dla ucznia.
 - ✓ inne formy aktywności pisemnej ucznia: testy, referaty, prace domowe, zeszyty ćwiczeń;
- c) **niewerbalne wytwory pracy ucznia** – modele ukazujące wybrane zagadnienia rzeczywistości, plakaty i plansze dydaktyczne, eksperymenty i doświadczenia laboratoryjne będące wynikiem pracy własnej ucznia (osobisty projekt ucznia, cele przedsięwzięcia, obserwacje, wnioski) i in.
7. Uczeń ma obowiązek posiadać podręcznik i zeszyt przedmiotowy oraz w razie potrzeby. Brak w/w pomocy jest równoznaczne z nieprzygotowaniem do zajęć;
 8. Uczeń ma prawo do nieprzygotowań do zajęć w wymiarze równym tygodniowej liczbie godzin z danego przedmiotu. Przekroczenie tego limitu jest równoznaczne z oceną niedostateczną;
 9. Ustalanie terminów zapowiadania sprawdzianów:
 - a) prace kontrolne są zapowiadane minimum tydzień przed ich przeprowadzeniem wraz z podaniem zakresu kontrolowanego materiału;
 - b) kartkówki nie muszą być zapowiedziane;
 10. Nauczyciel ma obowiązek oceny prac pisemnych w terminie 2 tygodni od ich napisania przez uczniów;
 11. Sprawdzone i ocenione prace pisemne nauczyciel daje do wglądu uczniowi na lekcji poświęconej ich omówieniu;
 12. Nauczyciel uzasadnia ocenę z prac pisemnych poprzez wskazanie treści dobrze lub słabo opanowanych za pomocą punktacji lub komentarza ustnego/ pisemnego;
 13. Na prośbę rodzica (opiekuna prawnego) lub pełnoletniego ucznia roczną ocenę klasyfikacyjną nauczyciel uzasadnia pisemnie.
 14. Rodzic (opiekun prawny) uzyskuje informacje o postępach ucznia w nauce poprzez dostęp do dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych oraz wywiadówek.
 15. Procedury poprawy ocen cząstkowych:
 - a) uczeń nieobecny na sprawdzianie/ kartkówce ma obowiązek wykazać się wiadomościami objętymi sprawdzeniem w formie pisemnej w ustalonym przez nauczyciela terminie, jednak nie dłuższym niż dwa tygodnie od chwili powrotu do szkoły;
 - b) uczeń, który uzyskał ocenę niedostateczną ze sprawdzianu/ kartkówki ma prawo do jej poprawy w terminie dwóch tygodni od chwili oddania prac przez nauczyciela;
 - c) uczeń może poprawić każdą ocenę za zgodą nauczyciela, po ustaleniu formy poprawy i jej terminu;
 - d) uczeń nieobecny na sprawdzianie/ kartkówce, unikający zaliczenia zaległego materiału w okresie przysługujących mu dwóch tygodni zobowiązany jest do jego napisania na najbliższej lekcji; Niewywiązanie się z powyższego zapisu skutkować będzie oceną niedostateczną;
 16. Uczeń, który uzyskał śródroczną ocenę niedostateczną zobowiązany jest zaliczyć pisemnie materiał do końca kwietnia bieżącego roku szkolnego;
 17. Uczeń promowany warunkowo ma obowiązek zaliczyć pisemnie materiał nauczania z klasy programowo niższej w terminie do końca pierwszego półrocza.
 18. Brak zaliczeń, o których mowa w pkt. 21, 22 i 23 może oznaczać niespełnienie wymagań edukacyjnych, niezbędnych do wystawienia pozytywnej rocznej oceny klasyfikacyjnej.
 19. Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnić notatki i wykonać zadaną pracę domową.
 20. Po długotrwałej usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma prawo nie być oceniany i nie przystępować do sprawdzianów wiadomości w ciągu najbliższego tygodnia;
 21. Sprawdzone i ocenione prace pisemne są przechowywane przez okres jednego roku i udostępnione rodzicom (prawnym opiekunom) zgodnie z ustaleniami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.
 22. Dla uczniów objętych opieką psychologiczno-pedagogiczną posiadających specyficzne trudnościami w uczeniu lub/i deficyty rozwojowe stosuje się dostosowania warunków i form procesu nauczania według

„Katalogu dostosowań wymagań edukacyjnych, warunków nauki do możliwości psychofizycznych ucznia i jego potrzeb oraz sposoby indywidualizacji pracy na zajęciach”.

Egzaminy poprawkowe i klasyfikacyjne

- Uczeń, który nie uzyska co najmniej trzech ocen cząstkowych w trakcie semestru, ma prawo przystąpić do egzaminu klasyfikacyjnego w terminie ustalonym przez Dyrektora szkoły. Sposób przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego jest określony w Statucie Szkoły. Egzamin przeprowadza się tylko w formie pisemnej;
- Uczniowi, który nie opanował treści programowych z w/w przedmiotów uzyskując ocenę niedostateczną w okresie rocznym przysługuje prawo do egzaminu poprawkowego przeprowadzonego za zasadach określonych w Statucie Szkoły. Egzamin poprawkowy ma formę ustną trwającą 20 minut oraz pisemną trwającą 60 minut;
- Warunki, tryb i formę uzyskania oceny wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określone są w Statucie Szkoły;

Kryteria wymagań na poszczególne oceny śródroczne/roczne z w/w przedmiotów w zakresie umiejętności i osiągnięć ucznia:

- ✓ ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
 - nie uzyskał minimum 40% wartości punktów z odpowiedzi pisemnych podczas kontroli bieżącej.
 - nie potrafi definiować pojęć, omawiać i charakteryzować podstawowych zjawisk przyrodniczych, nawet przy pomocy nauczyciela.
 - nie zna podstawowych praw i teorii w zakresie w/w przedmiotów;
 - nie podejmuje chęci uzupełnienia zaległości wynikających z podstawy programowej;
 - wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki.
 - posiadany zakres wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu dalsze kontynuowanie nauki z przedmiotu
- ✓ ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
 - wykazuje duże braki w zakresie wymagań podstawowych i ponadpodstawowych
 - posługując się ubogą terminologią przyrodniczą
 - opisuje zjawiska przyrodnicze;
 - zna podstawowe prawa i teorie w zakresie omawianego przedmiotu;
 - podejmuje próby tworzenia krótkich wypowiedzi (definiuje terminy, formułuje proste obserwacje i wnioski);
 - podejmuje próby przedstawienia argumentów uzasadniających własne zdanie w stosunku do postawionego problemu badawczego;
 - dokonuje poprawy ocen niedostatecznych ze sprawdzianów i kartkówek
- ✓ ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował w znacznym stopniu treści zawarte w podstawie programowej w naciskiem na posługiwanie się terminologią przedmiotową;
 - zna prawa i teorie naukowe oraz ich znaczenie w otaczającym świecie;
 - przedstawia nieliczne argumenty uzasadniające własne stanowisko
 - potrafi sformułować wnioski i dokonać obserwacji podczas przeprowadzonego eksperymentu;
 - bez pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązywać problemów przyczynowo-skutkowych, analizować ich, uogólniać i interpretować.
 - przejawia słabą aktywność na lekcjach
- ✓ ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował treści podstawy programowej oraz potrafi zaplanować eksperyment naukowy oraz na podstawie przeprowadzonych obserwacji wyciągnąć wnioski; Jego wiedza i umiejętności wykazują niewielkie braki;
 - potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela problemowo przedstawiać zjawiska przyrodnicze, analizować, oceniać je i interpretować, wnioskować.
 - samodzielnie rozwiązuje zadania typowe i wyjaśnia typowe zależności biologiczne
 - sprawnie posługuje się terminologią przedmiotową pozyskaną z różnorodnych źródeł;
- ✓ ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - w stopniu wyczerpującym opanował materiał na poziomie wymagań zakresu podstawowego oraz wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami ponadpodstawowymi;

- planuje eksperyment naukowy, dokonuje obserwacji oraz wyciąga na ich podstawie wnioski podając przy tym odniesienie do rzeczywistości oraz potencjalne zastosowanie wyników płynących z doświadczenia;
- płynnie posługuje się terminologia fachową oraz samodzielnie formułuje oryginalne argumenty uzasadniające własne stanowisko;
- ✓ ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
 - samodzielnie, celowo dobiera oraz integruje informacje z różnych źródeł;
 - operuje rozbudowanym aparatem pojęciowym opartym na utrwalonych wiadomościach z podstawy programowej;
 - angażuje się w formy doskonalenia swojej wiedzy w tym konkursy przedmiotowe i olimpiady;
 - pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania. Samodzielnie podejmuje działania w celu rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień. Osiąga sukcesy w konkursach międzyszkolnych.

Aneks do Przedmiotowego Systemu Oceniania

Nauczanie zdalne

1. W roku szkolnym proces nauczania odbywać się może zgodnie z modelem hybrydowym łączącym nauczanie tradycyjne (tryb stacjonarny) z nauczaniem zdaniem (tryb on-line) prowadzonym za pośrednictwem technologii informatycznych.
2. Lekcje prowadzone są w formie kontaktu bezpośredniego w aplikacji Teams lub za pomocą poczty elektronicznej Outlook.
3. Realizacja i kontrola realizowanych treści podstawy programowej odbywa się z wykorzystaniem aplikacji pakietu Office 365, wskazanych przez nauczyciela.
4. Uczniowie oceniani są na podstawie:
 - a) przesyłanych rozwiązań zleconych prac, zadań domowych, zadań dodatkowych, ćwiczeń;
 - b) odpowiedzi i aktywności podczas zajęć on-line;
 - c) kartkówek i prac klasowych przeprowadzonych w formie sprawdzianów on-line.
5. Zadania, prace domowe i prace dodatkowe, przesyłane są przez uczniów we wskazanym przez nauczyciela terminie, z wykorzystaniem aplikacji Teams.
6. Informacja zwrotna od nauczyciela będzie przesyłana tymi samymi kanałami komunikacyjnymi.
7. Prace uczniów przechowywane są w pakiecie Office 365.
8. Przy ocenianiu uwzględnia się poprawność merytoryczną, terminowość i zaangażowanie ucznia.
9. Uczeń może poprawić ocenę po uzgodnieniu z nauczycielem sposobu, formy i terminu poprawy.
10. W przypadku okoliczności uniemożliwiających terminowe przesłanie prac lub zalogowanie się na lekcję (problemy techniczne), uczeń/rodzic jest zobowiązany zgłosić ten fakt nauczycielowi w najszybszym możliwym terminie.
11. Nieuczestniczenie w zajęciach zdalnych (brak aktywności/kontaktu z uczniem, pomimo zalogowania), równoznaczne jest z nieobecnością na zajęciach oraz może skutkować oceną niedostateczną.
12. Korzystanie przez ucznia z prac innych osób (plagiat, niesamodzielna praca), skutkuje oceną niedostateczną bez możliwości poprawy.
13. Pozostałe ustalenia są zgodne z zapisami PSO obowiązującymi podczas nauczania stacjonarnego.

Opracowanie: Tomasz Banaszkiewicz